

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 30.—	celo leto naprej	K 34.—
pol leta	15.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	7-50	celo leto naprej	K 40.—
na mesec	2-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 95.

Izjaha vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., črta in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpostavitve naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravništvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 28.—	četrt leta	7.—
pol leta	14.—	na mesec	2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Politična razmišljanja o novi jugoslovanski politiki.

(Glej „Slov. Narod“ št. 181, 182, 183.)

6. Koroška. Ta nesrečna dežela nam kaže, kako bo povsod, če se ne oddelimo od Nemcev, če ostanemo pod starim sistemom. Od trenutka, ko se je začelo tako nadebudno gibanje v Korotanu, je vstala dunajska vlada, da nas pobije k tlom. Tudi Celovec je bil krog leta 1860. še slovenski in glasom uradne statistike smo imeli leta 1865. čisto slovenske šole v Vetrinju (96 slovenskih otrok: 1 nemški!) v Porečah (66 : 7), v Kostanjah (49 : 7), Sv. Tomaž - Celnberg (107 : 0), Sv. Mihael nad Celovcem (77 : 0), Borovlje (112 : 0), Velikovec (161 : 68), Grebinj (144 : 12), Lipicbah (64 : 0), Sv. Martin Dječje (70 : 0). V šolskih okrajih Velikovec, Zgornji in Spodnji Rož so bile tedaj vse šole čisto slovenske, v okrajih Pliberk 2 slovenski in 2 mešani, Doberlvas 8 slovenskih, 1 mešana, nobene nemške. Ironija usode je, da je začela nasilna doba isti trenutek, ko so nastopili viad. čl. 19. in šolski zakoni, po kojih naj se za najmanj 40 otrok osnuje v okolišju 5 km narodna šola!

Proti nam se je vrgla vlada z vsem aparatom, na strani Nemcev je stalo in stoji še danes uradništvo. Vsi uradi brez izjeme so skoz in skoz nemški. Naš jezik je izgnan iz javnega življenja. Naša deca mora v tujo šolo, kjer pozablja materni jezik.

Vlada se je predvsem potrudila, da odreže koroške Slovence od ostalih Jugoslovancev. Duševno mejo je zgradila s tem, da je našo deca naučila le nemškega črkopisa, ne pa latinice, da ne more Korošec čitati naših knjig in listov. Domači inteligenci naraščaj je redek — od kod naj pride, če ni šol? — mnogo se ga potuji. Od zunaj pa ne pusti vlada noter slovenske inteligence. Strašen je terorizem proti našemu jeziku, da bi oplašili preprostega človeka. Vse podpore in službe so odprte le Nemcu ali renegatu, po železnicah, na pošti, sploh, kjer imata vlada in deželna uprava kaj vpliva, je vse le za Nemca. Slovenca, ki je zahteval vojni list v maternem jeziku na celovškem kolodvoru, so zaprli. Ali je potem čuda, da se ljudstvo boji priznati, da je zaničevanega »windische-rodu? Celo duhovščine nam manjka. In kar je je, proti njej je cesarjev namestnik baron Fries - Skene (sedaj v Trstu) naperil začetkom vojne strašno gonjo potom žandarjev in vojaških sodnij, češ, da je vseeno, če so tudi nedolžni, samo da jih ljudstvo »spozna«. Leta 1880. se je vpisalo po občevalnem jeziku 101.252 Slovencev, leta 1890. 101.080, leta 1900. 90.495, leta 1910. le še 82.212. V istem času se je k nemškemu jeziku vpisalo 241.585, 254.632, 269.960, 304.287 koroških prebivalcev! Dokazano je, da slovenske matere pridneje rodijo nego Nemke, a one rodijo janičarje! Te številke seveda ne kažejo resnice, a to kažejo, koliko imajo Nemci in vlada naših ljudi politično v krepkih. Ceni se, da so nam leta 1910. siloma vzeli nad 40.000 duš, ki so le na zunaj »nemške«, a Slovenca spoznaš v njih prav hitro, pa se naj ubogi zapeljavec še tako brani. To velja zlasti za starejše ljudi, ki jih nova nemškutarška šola še ni mogla izpriditi. Politično ste nam izrgali celovško ravan, a še žari pod pepelom naš ogenj, še so ti ljudje pravzaprav Slovenci, še govore skrito v rodbini naš jezik in vest jih hode, ko morajo v boj proti bratom. Če bi danes padel ves prišt, če bi nastopilo narodno uradništvo in šolstvo, mahoma bi prišel na dan zopet stari značaj.

A dvanajsta ura se bliža!

Kje naj kaj dosežemo? V deželnem zboru, kjer imamo dva poslanca? V državnem zboru z enim mandatom? S privatnimi šolami, ki nam jih ne puste odpreti? S časopisjem in knjigo, ki je janičar ne zna brati? S shodi, ki jih ne smemo imeti? Z inteligenco, ki ne sme v deželo? Z duhovščino, ki je premalo in ki jo preganjajo? S pritožbami, ki jih c. kr. oblasti ne rešujejo ali jih s posmehom zametujejo?

Če izgubimo Koroško, nismo le izgubili zibel svojega naroda, najlepše naše dežele, kjer je doma naša najkrajša narodna pesem. S Koroško izgubimo vlado nad dravskim porečjem in si Nemci z njeno osvoboditvijo obetajo »die Aufrollung der Draulinie«, tako da bi nam neposredno neogrožena ostala le savska dolina. Nemštvu je Koroška pripravno zbirališče za napredovanje napram severo - vztočni Adriji, katero držati bo nam toliko težje, kolikor tesnejše in ožje postane naše zaledje. Boj Nemštva za Trst se bije — na Koroškem.

Že se je vse naše ljudstvo vnelo za tužni Korotan. Rešiti ga hoče za vsako ceno. Brez poštene narodne meje, ki nam je navidez »mrtve duše«, ni miru, ne poravnave.

V hrvatskem saboru je adresni načrt pravašev prav jasno zahteval za nas Podravje s Korotanom. Na istem stališču je naša deklaracija. Pomen Korotana presega že okvir našega ožjega narodnega problema, kakor je Makedonija več kot le srbsko - bolgarsko vprašanje. Vemo, da ni druge poti, kakor rešitev po poti deklaracije. Zato pa, komur bije srce za Korotan, ne bo počival, dokler ne zmagamo.

7. Dalmacija. Poseben oddelek bi morali dati tej nesrečni deželi. Ona je de jure (po pravu) del »trojedine kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije«, a de facto je podrejena Dunaju. Ta stara jugoslovanska dežela je dolgo trpela pod beneškim jarmom. Napoleon jo je l. 1797. izročil Avstriji, ki pa je ni, kakor bi zdrav razum velel, vrnila materini zemlji, temveč jo je dala pod posebno upravo. Leta 1805. je zopet padla pod Napoleona. A ko so jo leta 1813. Hrvatje osvobodili, je Dunaj v zahvalo še Hrvatsko razdelil v dva kosa. Hrvatska je neprestano zahtevala zase Dalmacijo, a niti l. 1848/49 je ni dobila. Dunaj je vedno obečal in pristavljaj, naj se Hrvati pogajajo z Dalmatinci. Leta 1860. je kralj posebno svečano izjavil, kako rad bi vrnil Dalmacijo Hrvatski. A s februariskim patentom je dobila Dalmacija stališče avstrijske kronovine in tak volini red, da je 15.000 Lahov imelo 23 poslancev, 410.000 Hrvatov in Srbov pa 20 poslancev. Seveda se Lahi »avtonomaši« niso hoteli združiti s Hrvatsko. Pomagala je vlada, ki je vsakogar preganjala (zlasti hrvatske profesorje), če je bil za Zagreb in ne za »avtonomaše«. Končno so leta 1870. Jugoslovani prodrli v saboru, toda na Dunaju je bil dualizem že preveč utrjen in ker Madžari niso hoteli, se za želje Hrvatske in Dalmacije nikdo ni več zmenil. Ali Luhnaj je Dalmacijo kulturno strašno zamenaril. Le Lahi so mu bili na srcu, zato se ni nič storilo za šole, ne za brodarstvo, ne za vinogradištvo, ne za ribarstvo. Izseljevanje je rastlo. Šele odkar so Nemci vrgli pogled na Orijent, so na Dunaju »našli« Dalmacijo. A ne za domačine: če so pri brodarstvu, zlasti pri »Lloyd« kaj vzeli Lahom, je to bilo v prid Nemcem. Če so začeli kaj govoriti o tujskem prometu, je šlo za nemško podjetje. Zato je postajal narod od leta do leta bolj nezaupen. Dalmatinci so najboljši mornarji za urgovino in vojno v Adriji. Malo dobre volje in razviti bi

se moglo mnogo bogastva, kakor so si ga napravili Norvežani. Se danes nima Dalmacija poštene zveze z zaledjem, kako naj se ji razvijejo pristanišča in promet? Vse je narejeno tako, da je moral narod ostati neizobražen in reven. Tam ga ni več človeka, ki bi kaj upal z Dunaja ali Pešte: Dalmacija hoče postati in bo postala v smislu deklaracije obala jugoslovanske države, ki bo pridna in lojalna gospodarska posrednica ostalim narodom za našim morjem.

Krompir.

V Ljubljani bi morale danes plapolati zastave. Pri Mühleisnu so se namreč zopet odprla široka vrata in mestna aprovizacija je začela razdeljevati krompir.

Od meseca marca naprej Ljubljana ni videla krompirja. Z največjimi zvijačami, po ovinkih in po protekciji si ga je posameznik morda še pridobil. Državna akcija prehrane s krompirjem je odpovedala že koncem aprila in takrat je bila primorana zapreti skladišče tudi mestna aprovizacija.

Težki meseci bo bili to za ljubljansko prebivalstvo. Krompir je bil že v mirnih časih pri nas najbolj važno živilo. Bil je glavna hrana. Kako velikanskega pomena za preživetje je postal med vojno — od kar so izginila iz prometa druga živila, od kar je zlasti država kontingentirala in skrčila moko ter Ljubljano-čanom odtegnila skoraj ves fižol — ve centi samo tisti, ki je ostal pletekle mesece brez njega. Koliko solza so pretočile matere, koliko grenkih uric, polnih želodčne praznote, so utrpeli naši mlčki, ker ni bilo krompirja! Naravnost čudno je, da smo vzdržali.

Neverjetna in nečuvena je bila lanske leto malomarnost vlade v vprašanju preskrbe ljudstva s krompirjem. Vlada si je pridržala izključno pravico nakupovanja in prodaje krompirja. Le v začetku sezone si je smel konsument tudi še sam preskrbeti krompir. Pozneje je bilo po državi vse zaplenjeno. Konsumentje so bili po vladni akciji strahovito razočarani. 600 vagonov krompirja je Ljubljana potrebovala za preteklo leto. Dobil je komaj 156 vagonov. Da se ni precejšnje število Ljubljancev preskrbelo jeseni s krompirjem privatnim putem, bi Ljubljana piskala od stradanja. Vsa prizadevanja mestne občine ljubljanske in mestnega aprovizacijskega odseka pridobiti za ljubljansko mesto več krompirja so bila zaman. Vlada je v enomer obljubovala, a storila ni ničesar. Nič manj kot 80 vagonov krompirja je nakazala Ljubljani za čas od 1. marca naprej. Niti 5 kg ga niso Ljubljanci prejeli na to nakazilo. Urad za ljudsko prehrano je letošnjo pomlad izpraševal občine, kako velika je potreba po zgornjem krompirju. Ljubljana s predkraj bi morala dobiti 50 vagonov zgornjega krompirja iz Ogrske. Vse je ostalo na papirju. Ljubljana ni dobila niti 1 vagono zgornjega krompirčka iz Ogrske.

Priznamo, da je lansko leto bila državna preskrba s krompirjem šele v povoju in da je cela zadeva trpela na otročjih boleznih. Navzlic temu bi se bilo dalo več doseči. Deželni vladi pa je primanjkovalo odločnosti navzgor, odločnosti navzdol, zlasti pa odločnosti zastopati tudi interese domačega prebivalstva. Dobre volje bi končni deželni vladi ne odrekli, ako bi ljudje od tega kaj imeli. Krompirjeva akcija vlade je ponesrečila zlasti tudi vsled popolne nezmožnosti večine deželni vladi pri okrajnih glavarstvih podrejenih birokrat, ki izprašuje, kaj je kvintal, ali okrajni glavar, ki bi rad vedel, zakaj ljudje ne sade pšenicega zdroba? Okrajni glavar ljubljanske okolice se

celo leto ni veliko brigal za usodo svojih podanikov, dasi so v njegovem okraju delavska centra Vič, Moste in Zgornja Siška. Ko so ljudje prišli v stiske, je glavar rešil aprovizacijsko vprašanje na prav enostaven način. Po vzorcu istrskih okrajnih glavarjev je pošiljal uboge Moščane in Vičane v druge okraje, misleč si: pomagaj si sam, kakor veš in znaš. Evo Kolumbovo jajce! Tudi brez energije, brez podjetnosti, brez iniciative, skratka brez nog in glave je bil vladni aparat na deželi. Nemška birokracija ne pozna ne razmer, ne ljudi in ne krompirja. Mesto, da bi bila okrajna glavarstva žitno prometnemu zavodu v podporo, so mu bila navadno v oviro.

Značilen je za našo trditev slučaj rekvizicije krompirja v Dobrunjah. Žitno prometni zavod je zasegel v tej občini, na podlagi ukaza c. kr. okraj. glavarstva, nekaj krompirja. Še predno je žitno prometni zavod mogel odpeljati krompir, ga je tamošnji župan, ne oziraje se na ukaz okrajnega glavarstva in zaplembo žitno prometnega zavoda, razprodal. Vsi protesti pri okrajnem glavarstvu in pri deželni vladi niso pravi nič zalegli. Žitno prometni zavod krompirja ni dobil, župan pa se je nekazno van smejal.

Skozi ves avgust je lansko leto po vseh važnejših postajah izvažala jata prekupcev krompir v Trst. Predno se je začela državna akcija, je bil že precejšen del krompirja iz zemlje. Ko se je državna preskrba s krompirjem septembra meseca lanskega leta pričela, je najpreje Trst dobil iz Kranjskega 80 vagonov krompirja in šele potem je prišla počasi na vrsto Ljubljana. Deželna vlada se je zadovoljila s slabotnimi protesti. Pomanjkanje, ki je največ vsled tega pozneje nastalo, kaže, kaka prokleta dolžnost deželne vlade bi bila, napeti vse sile, da bi bil ostal krompir v deželi.

Velikansko breme se je naprtilo naši ubogi mali deželi. Na podlagi čisto napačne, konfuzne statistike, se je predpisal kranjskemu kmetu za oddajo kontingent krompirja, katerega dejansko niti polovico ni bilo mogoče skupaj spraviti. Radi napačne statistike je stavila tudi vojaška oblast na našega producenta neprimerno visoke zahteve. Tudi za te napake je odgovorna deželna vlada.

Za krompir, ki je preostal kmetu, se je postavil kontingent za soško armado in za civilno prebivalstvo. Ta kontingent se je določil birokratsko po isti šabloni, kakor se je določeval kontingent po drugih kronovinah, ki ležijo izven vojaškega območja. Ničče pa ni vpošteval krutega dejstva, da se pri nas v današnjih časih število konsumentov v enem sodnem ali političnem okraju kar čez noč pomnoži za 10, 20, 30 ali še več tisoč. Konsumentje se po naših okrajih menjavajo, kakor pač prihajajo in odhajajo razne vojaške formacije. Vendar pa je ni sile in je ni postave, ki bi preprečila, da bi ti ljudje ne uživali krompirja pri našem kmetu. Na kateri kontingent gre ta krompir? Deželna vlada bi morala pod vsakim pogojem doseči, da bi ostal v kranjski deželi pridelan krompir operujoči armadi za rezervo. Najpreje naj bi dobila armada krompir iz daljšega zaledja in šele pozneje našega. To bi bilo v interesu vojaštva in v interesu civilnega prebivalstva.

Letos je prevzela država preskrbo krompirja popolnoma v svoje roke in bo preskrbovala prebivalstvo na sličan način, kakor ga preskrbuje z moko. Žitno prometni zavod bo od producentov prevzemal krompir in ga oddajal po oddajalnicah konsumentom. Za posameznika je nakup krompirja direktno od producenta ravnotako prepovedan, kakor je bilo že lansko leto prepovedano kupovati od poljedelca moko. V

Ljubljani bodo vsi konsumentje dobivali krompir od mestne aprovizacije.

Jasno je, da je s tem stopila preskrba krompirja v zelo resen štadij. Izkušnje lanskega leta navdajajo vsakega Ljubljance opravičeno z veliko skrbjo, kako bo prišel letošnjo zimo do prepotrebne krompirja. Predlanskim, ko se je lahko producent sam in s pomočjo mestne aprovizacije preskrbel s krompirjem, je slo, prav dobro. Lansko leto, ko je bila preskrba s krompirjem na pol zasebna, na pol državnogospodarska, je bilo že joj. Vsakdo se boji, da pridemo letos iz dežja pod kap. Prost nakup je absolutno prepovedan, dovoz krompirja po žitno prometnem zavodu pa je še v božjih rokah.

Kakor smo čitali, se je v zadnji seji mestnega aprovizacijskega odseka z vso resnostjo opozarjalo na veliko nevarnost, ki preti ljubljanskemu mestu v preskrbi s krompirjem. Če tudi bo letos delovanje žitno prometnega zavoda lahko veliko eksaktnije, kakor je moglo biti lansko leto, vendar so nastale nove težkoče, izvirajoče iz žalostnega dejstva, da je vsled suše pri nas splošno jako slaba letina. Tudi ni prezreti okoliščine, da so že do sedaj izgubile nepopisno velike množine krompirja, zlasti iz njiv v kranjskem, kamniškem in ljubljanskem okraju. Pravi, da bi ljubljansko polje v štirih tednih popolnoma prazno in da bo žitno prometni zavod odšel tukaj — praznih rok. Pri mestni aprovizaciji poudarjajo, da nje ne bo zadela krivda, ako tudi letos ne uspe prehrana s krompirjem, kakor bi to bilo treba. Dovolj zgodaj se je naprosilo in pozvalo deželno vlado, da stoji na braniku ljubljanskega mesta. Aprovizacijski odsek ima seveda prav, da odklanja odgovornost za neuspehe vladne akcije. Storil je vse, kar je mogel. Razumeli bi, če se v očigled malomarnosti vlade in nadaljne brezuspešnosti svojih prizadevanj postavi na stališče, da ni za to tu, da bi odgovarjal prebivalstvu za tuje grehe, ter poroče: pa naj vlada prevzame aprovizacijo mesta, kakor je to v Gradcu in v Trstu! Deželna vlada se mora danes zavedati, da je vprašanje preskrbe s krompirjem letos najeminentnejše vprašanje prehrane v deželi. Fižola, repe in zelja ne bo, prosa malo, vsled pomanjkanja krme bo zmanjkalo mesa, preostanki iz prejšnjih let so izginili. Do konca oktobra mora biti Ljubljana preskrbljena s krompirjem za celo leto. Pozneje ni pričakovati iz naše dežele dovozov, še manj pa od drugod, kakor uči izkušnja.

Kar je bilo lani, naj bo pozabljeno. Navedli nismo nedostatkov radi očitkov, marveč zato, da bi bilo leto boljše. Še je čas, za dnja minuta pa je, da se še kaj ukrene. Na ves glas povemo danes vladi, da nam letos absolutno ne zadošča sama dobra volja. Tudi na obljube ne damo nič. Hočemo dejanj! Zahtevamo krompirja, da bo popolnoma pokrit naš kontingent. Brez krompirja letošnjo zimo ne bomo vzdržali. Ako vlada z vso odločnostjo ne zagotovi za ljubljansko prebivalstvo zadostno krompirja, mora priti v doglednem času do obupnega in katastrofalnega položaja.

Poincaré namerava odstopiti?

Bern, 11. avgusta. (Kor. urad.) »Bernar Tagblatt« javlja: Kakor čujemo iz Pariza, je prezident republike Poincaré sporočil ministrskemu predsedniku, da namerava odstopiti. Ministrski predsednik Ribot je po posvetovanju s svojimi ministrskimi tovariši naprosil prezidenta, naj stvar odloži, da se snide parlament.

Novi uspehi na Romunskem.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. urad.)
Uradno se razglasa:

VZHODNO BOJIŠČE.

Severno Focsanov so podvzeli Rusi in Romuni včeraj popoldne zopet ljute napade v masah, ki so bili mestoma 20 valov globoko gosti. Nemške divizije so odbile sovražnika z zmagovito obrambo. Boji ob Ojtoški cesti potekajo uspešno. Avstro-ogrski in nemške bojne sile so prodrle, trgajoč branitelju jarek za jarkom, do višini južno in zapadno Očne. Dalje severno nikake bistvene izpremembe položaja.

ITALIJSKO BOJIŠČE.

Ob Soči je artiljerijski boj zopet oživel.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar poročati.

Šef generalnega štaba.

VZHODNO BOJIŠČE.

Severo - zapadno Focsanov so vrgli naši zavezniški Rusi in Romuni dalje nazaj. Vsi poskusi sovražnikov, da bi to fronto z napadi v masah razbremenili, so se izjalovili s težkimi sovražnikovimi izgubami.

V ožjotkem ozemlju je napadel sovražnik južno Grozešev tudi z močnimi silami; izvršil je mestoma do 12 takih navalov, ki so se vsi zlomili pred našimi črtami. Sopronski honvedski pešpolk št. 18 se je posebno odlikoval. Zapadno Očne napredujejo naši napadi ugodno. Vzeli smo Grozešče in Slanič; naše čete se bližajo dolini Trotus.

Severo - vzhodno Vame v Bukovini so se ponosrečili mnogi ruski sunki na naše višinske pozicije.

ITALIJSKO BOJIŠČE.

Ob Soči so naši letalci sovražno značno izvidno delovanje uspešno pobijali. Pet italijanskih letal je bilo zbitih na tla, tri med temi po stotniku Brumovskem.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.)
Wolffov urad poročila:
Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Angleške napade včeraj zjutraj je izvršilo več divizij. Na več nego 8 kilometrov širini med Frezenbergom in Hollebekom je pridri sovražnik. Kljub močnim črtam ni imel nikakega uspeha. Sicer se je posrečilo v globokih vrstah jurišajočemu sovražniku, da je vdri na več krajev v našo bojno črto, ali bil je s hitrim protisunkom pripravljenih čet zopet vržen, pri Westhocku šele po daljšem borenju.

Ognjeni boj se je stopnjeval na obrežnem odseku in od Merckema do Varnetona zvečer zopet do velike ljutosti. Tudi davi je bil večkrat skrajno trd. Ponoči izvidni sunki Angležev pri Neuportu so se izjalovili istotako kakor močni delni napadi, ki jih je pričel sovražnik na obeh straneh železnice Boesinghe - Langhemarck zjutraj zgodaj.

Severno St. Quentin so napadli Francozi večkrat pri Fayetu z naše strani zavojevane jarke, katere smo obdržali popolnoma, razven malega dela.

Armada fronta nemškega prestolonaslednika.

Ob Chemin des Damesu nastajajo krajevni infanterijski boji pri Royère Ferme, ki pa ne izpreminjajo položaja.

Pri Cerny je poskušil sovražnik brez posebne artiljerijske priprave vdreti v našo pozicijo. Nagli protinapad posadke v jarku ga je vrgel nazaj.

Na Visoki gori v zapadni Champagni so iztrgali del nekoga hečko-nasavškega polka Francozom važne kose jarkov, katere smo obdržali proti močnim poskusom zopetnega osvojenja. Tu je bilo vieto večje število mož. Tudi južno Corbenya, severno Reimsa in na zapadnem bregu Moze so bili sunki naših izvidnikov uspešni.

19 sovražnih letal in dva privezna zrakoplova je bilo sestreljenih, večji del v značnih bojih, ki so bili posebno na Flandrskem jako številni. Očeljski namestnik podnadrednik Müller je dosegel svojo 20. in 21. značno zmago.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmarš. princa Leopolda Bavarskega.

Ničesar novega.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožeja.

V obmejnih gorah Moldave so vrgle nemške in avstro-ogrski čete sovražnika, ki se je žilavo branil, ob dolinah Slaniški in Ojtoški proti vzhodu nazaj. Tudi ob hribovih Kleji in Casinului so bili Romuni pregnani z vladajočih višin.

Armada fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

Z uporabo jako močnih sil, ki so do sedemkrat jurišale na susitsko pozicijo, katero smo bili mi pridobili, so poskušili Rusi in Romuni v obupnih napadih zopet zavojevati izgubljena tla. Vsa sunek se je zlomil ob fronti naših hrabrih čet. Ta dan je stal sovražnik nenavadno težke krvave žrtve; pridobitve jim ni dal noben.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Berolin, 12. avgusta. (Kor. urad.)
Wolffov urad poročila:
Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Po napadih včerajšnjega dopoldne je na Flandrskem ponehal ognjeni boj. Šele proti večeru se je stopnjeval na širokih odsekih zopet in je ostal živahen ponoči. Davi so pridri po enournem frontno borbajočem ognju na mnogih krajih fronte močni sovražni izvidni oddelki; bili so povsodi odbiti. Severno Hollebeke so postavili Angleži na juriš več polkov. Tudi oni niso imeli nikakega uspeha in so se morali umakniti z največjimi izgubami.

Od kanala La Bassée do južnega brega Scarpe in severo - zapadno St. Quentin se je od časa do časa ojačilo ognjeno delovanje, tekem katerega je prišlo večkrat do prask na sprednjem polju.

Armada fronta nemškega prestolonaslednika.

Ob fronti Aisne, v zapadni Champagni in na obeh bregovih Moze se je artiljerija borila živahnije kakor zadnji čas. Pri Cerny en Laonnois sta se zlomila zvečer dva francoska napada z mnogimi izgubami; ob Cornilletu so bile zavrnjene sovražne čete z ročnimi granatami pred pozicijami, katere smo zavojevali.

Armada fronta generalfeldmaršala voj. Albrehta Würtemberškega.

Nikakih večjih bojnih dejanj. Nadporočnik vitez Tutschek je zbil v značnem boju svojega 22. in 23. nasprotnika.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmarš. princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih bistvenih dogodkov.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožeja.

Južno doline Trotusani so zavojevale nemške in avstro-ogrski divizije vladajoče višinske pozicije in vas Grozešče. Proti našim, južno Ojtoške doline prodirajočim četam je pridri sovražnik s sveže sile v ogenj, ki so izkrvavele brez vsakega uspeha v ponovnih ljutih protinapadih.

Armada fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

Boji severno Focsanov trajajo. Med Seretom in železnico v Adjudul Nou so napadli tudi včeraj Rusi in Romuni z močnimi silami našo črto. Niti pedl zemlje nismo izgubili. Zapadno železnice je bil sovražnik s krepkimi napadi nemških čet potisnjen nazaj proti severu in severozapadu. Utrpel je ob brezuspešnih protisunkih najkrvavejšo izgubo. (Od 6. avgusta je bilo na tem bojišču vjetih 130 oficirjev in nad 6600 mož, vpletenih 18 topov in 61 strojnih pušk.)

Od Sereta do Donave se je ognjeno delovanje znatno zvišalo od prejšnjih dni.

Ob izlivu Buzaula je bil neki ruski napad zavrnjen.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 12. avgusta. (Kor. ur.)
Wolffov urad razglasa 12. avgusta zvečer:

Na Flandrskem artiljerijskojenj menjajoče se ljutosti.

Navzhodu v dolini Trotusul in severno Susite uspešni napadalni boji.

Naša ofenzivna navzhodu in njene posledice. Iz vojaškega razmotrivanja: Z operativnega stališča nam daje vzhodno bojišče to-le sliko: Armada fronta generalnega polkovnika nadvojvode Josipa v splošni smeri proti vzhodu, ona generalfeldmaršala v. Mackensena med Birlatom in gorovjem proti severu, dočim spodnjo seretsko črto med Focsan in Galcem trdno držimo; torej gre pristisk zavzejških bojnih sil iz dveh skoro pravokotno medsebojno stojičih front in smeri. Bojno ozemlje je težko, prerezano na mnogih krajih, močno pogozdeno, z malimi zvezami in pripomočki. Ruska armada je poražena, iz Bukovine že skoro popolnoma pregnana, v Moldavi se umika. Vojaško trenutno največji uspeh tiči v težki oslabitvi ruske države v času, ki je razvil pred entento velika vprašanja. Dosedanji rezultati bodo vezali sovražnika, da se ne bo mogel vojaško popravljati, ker je ogroženo rusko Podolje, Ukrajina in Moldava ter celo Besarabija.

Pridobitev izrednega pomena za splošno vojni položaj. „Neue Zür. Zeit.“ piše o vojnem položaju: Izrednega pomena ne za splošni položaj na vzhodu marveč za vojni položaj sploh je pridobitev tal s strani nemških in avstrijskih čet v južnem delu vzhodnih Karpatov vsled ožročenja z boka rusko-romunskih pozicij kakor tudi za Seretom. „Zür. Post“ pravi, da ententno časopisje govori pesimistično o položaju ruskih in romunskih oddelkov v gorovju, ki bodo popolnoma odrezani, in vpraša, kaj pravzaprav se namerava s tako neugodno presojo vojnega položaja?

Med Seretom in Karpati. Iz vojnoporočevalskega stana: V ravnini med Seretom in Karpati, kakih 10 km široki, je poskušal sovražnik z žilavimi, na nekaterih mestih sedemkrat ponovljenimi napadi zama zopet zavojevati izgubljeno ozemlje. V Ojtoški dolini so dosegli zavezniški zapadni rob Grazesci, potem severno kraj Slanič. Romuni se trdovratno branijo in se umikajo le korakoma v Arboro. Bukovinsko prebivalstvo na lojalni način podpira vojaštvo. Prebivalci iz Kočestja zapadno Črnovic so pripeljali prostovoljno deset voz živil za avstro-ogrsko polke, ki so jih osvobodili.

Zmešnjave v ruski armadi. Poročila z ruske fronte, kakor poročajo iz Stockholma, podajajo sliko popolne zmešnjave na ruski fronti. General Kornilov je bil stavl deset pogojev za prevzete vrhovnega poveljstva; ako se ti pogoji izpolnijo, potem bi bila po njegovi sodbi reorganizacija armade mogoča. Za sedaj pa se ne dajo prepričati nadaljnji porazi. Kornilova strategija hoče samo rešiti material. Nova ureditve bi se izvršila z železno disciplino. Nekateri ruski listi se bojijo sovražnikovega prodiranja proti Petrogradu. »Novoje Vremja« presoja pesimistično položaj na fronti pri Rigi in meni, da samo krepka ofenzivna alijancij mora preprečiti nemški sunek na Petrograd.

Beg iz Moldave. Iz Petrograda poročajo, da so vse romunske oblasti z državnimi blaginami vred zapustile deželo in se nastanile v Odesi. V Jasi so ostala še nekatera ministrstva.

Za svobodo Ukrajine. Iz Berlina poročila korespondenčni urad, da je ukrajinski vojni minister ukazal, naj se vsem ukrajinskimi četam razloži, da nemško - avstrijski pohod ogroža svobodo Ukrajine in revolucijo in pozove naj se, naj se bore na ruski fronti za svobodo Ukrajine.

RUSKO URADNO POROČILO.

9. avgusta. Na odseku med Dnjestrom in Moldavo so se vstali Rusi na obrambni črti naprej določeni nekaj kilometrov zapadno Marmonice in vzhodno Radavca. Zapadno Gurahumore na odseku med Moldavo in Bistrico do Solose se držijo ruske čete na višinah levega brega Bistrice. Od hriba Stege do Putne na zapadni meji Moldave nikake izpremembe. Ob Putni na odseku med železnico in Seretom je zasedel sovražnik po ljutem obstreljevanju s topovi, ki so razvijali dušične pline, prve jarke, katere smo zapustili vsled razvitega plina. Boj na tem odseku se nadaljuje. Ob Seretu in Donavi ogenj pušk in menjajoče se artiljerijsko delovanje.

10. avgusta. Na romunski fronti v Bukovini, ob Dnjestru, v Moldavi in na odseku med Moldavo in Trotusom so bili vsi sovražni napadi na

raznih točkah po naših četah zavrnjeni, pri čemur je sovražnik izgubil vsled protinapadov nekaj vjetnikov in strojnih pušk. Na odseku med dolinama v Trotusu in Putni patroljako poizvedovanje, ogenj pušk in slaboten artiljerijsko ogenj. Ob Putni južno Marasesti med železnico in Seretom se vrlijo boji.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.)
Wolffov biro javlja: Na neomajni hrabrosti nemške obrambe se je razvil tudi novomočni angleški napad dne 10. avgusta vzhodno Yperna. Kjer se je angleškim kolonom za juriš posrečilo, vdreti v našo bojno linijo, so se vneli silno divji bližnji boji. Krvavi boj je trajal v tem odseku do poznega večera in do jutranjih ur 11. avgusta, ko se je našim posrečilo zopet zavojevati zadnja gnezda Angležev. Angleške izgube so na obeh straneh železnice Ypern-Roulers težke in v odseku Westhock, kjer je bil ljut boj, izredno krvave.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

10. avgusta. Po uspešnem krajevnem napadu zgodaj zjutraj smo izpopolnili zavojevanje Westhocka in drugih sovražnih pozicij na grebenu Westhocka. Francozi prodirajo vzhodno in severno Bixschoota. Napravili smo poizvedovalen polet na široki fronti vzhodno Monchy-le-Preux. Razdri smo zavetišča, poskodovali močno obrambne naprave in ustavili protinapad. Zaplenili smo dve strojni puški in napravili mnogo vjetnikov.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

10. avgusta ob 3. popoldne. V Belgiji smo tokom noči spet napredovali. Naše čete so zasedle več dvorcev vzhodno Bixschoota in zapadno Langemarcka ter zaplenili nekaj strojnih pušk. Severno Saint-Quentina so napadli Nemci v okolišju Fayet na kak kilometer dolgi fronti. Napad je bil po ognju zlomljen in z izgubami odbit, izvzemši v središčju, kjer so se sovražni oddelki zadržali v malem delu v naprej potisnjenih jarkih. Severno Aisne je noč označevalo povečano artiljerijsko obstreljevanje južno Allementa in Filaina. Ob 4. uri je sovražnik ljuto napadel naše postojanke od dvorca pri Pantheonu do spredje točke pri Chavregnyju. Na kake tri bataljone cenjene sile so, podpirane po četah za sunek, poskusile večkrat juriš na naše linije. Na večjem delu napadene fronte je naš natančni ogenj zadržal jurišajoče čete s težkimi izgubami. Sovražniki, katerim se je posrečilo vdreti v jarek, so bili ubiti ali po ročnem boju vjeti, naši vojaki so pokazali občudovanja vredno odločnost. Ohranili smo vse svoje pozicije in vjeli 60 mož. Drugi nemški napadalni poskusi, tako južno Aisles, v okolišju Vauquoisa, v smeri na Avocourt in severozapadno Filreya, so tudi ponosrečili v našem ognju. Sovražnik je izgubil vjetnike in je imel občutne izgube.

Ruska kriza.

Kaj se na Ruskem v resnici godi, tega pač nihče ne ve in zato se omejujemo na zabeleževanje raznih vesti, ne da bi prevzeli zanje kako odgovornost. Zdej poročajo listi, da se je proti revoluciji začelo monarhistično gibanje. Dne 3. avgusta je bil v Petrogradu sestanek, ki ga je sklical predsednik dume Rodzjanko. Na tem sestanku poslancev so Miljukov, Purškijevič in Maglevič, trije vevpljivni člani dume, pozivljali vlado, naj se opre na dume — ki so jo delavski in vojaški sovjeti popolnoma potisnili v stran — in naj zahteva, da zasede prestol brat bivšega carja veliki knez Mihael. Tudi zborovanje oficirjev, ki se je vršilo v Petrogradu, se je tako izreklo. Glasilo petrograjskega delavskega in vojaškega sveta piše: V novi vladi se trudi protirevolucija v zvezi s postobristi, z buržoazijo, s kadeti, z okobristi, z reakcionarnimi oficirji ter vsakovrstnimi izdajalci, da bi »revolucija rešila«. Ta rešitev obstoji v povratku k monarhiji potom vojaške diktature. Če ne odnese vlade nov revolucijaren val, se mora umakniti bistveno reakcionarnejši vladi.

Ruski glasovi o novem kabinetu.

Rusko časopisje živalno razpravlja o novem kabinetu. Organ kadetov »Rječ« smatra, da se je novo ministrstvo po svoji sestavi nekoliko oddaljilo od delavsko-vojaškega sovjeta. Merodajna je sedaj socialno - revolucionarna stranka, ki bi se lahko razvila v dobro kmečko stranko, ako bi bila dovolj zmerna. Kadeti so vstopili v ministrstvo, ker so prepričani, da je program nove vlade v blagor domovini. »Ruska Volja« zahteva, da naj preneha nezadovoljnost in kritika. »Izvestja«, glasilo Sovjeta, poudarjajo: Glavna

naloga nove vlade je, da obvaruje domovino vojaške katastrofe. Rane na fronti se morajo izčečiti, sicer grozi Rusiji in revoluciji pogin. Ruska demokracija ne bo dopustila, da postane država žrtev imperijalizma. Treba je železne discipline. Neobhodni predpogoj revolucionarne diktature je utrditev in razširjenje demokratskih organizacij na fronti in v zaledju. »Volja Naroda« zatrjuje, da je novi kabinet popolnoma neodvisen. Tudi socialistični ministri niso več odgovorni Sovjetu, temveč ga morajo le informirati. Seveda pa ima vsaka stranka pravico, da svoje člane iz vlade odpokliče. Če hočemo rešiti državo, moramo zaupati vladi, tudi ako bi bila prisiljena poseči po strožjih ukrepih. — Kakor javljajo listi, je dovolila kadetska stranka štirim svojim članom, da vstopijo v kabinet, odklonila pa je izrecno vsako oficijelno odgovornost za politiko vlade.

Lloyd George Kerenckemu.

Curich, 11. avgusta. Reuterjev biro javlja, da je poslal angleški ministrijski predsednik Lloyd George ruskemu ministru predsedniku Kerenckemu sledečo brzojavko: Po vodstvu tretje opletne, kar je Angleška prišla za orožje, da štiti pravice svobodnih narodov, ki Vaši ekscelenci rad zagotovil sklep angleškega naroda, da hoče Angleška boj nadaljevati dokler ne bo zagotovljena svoboda Evrope. Prepričan sem, da premaga Rusija nastale težave in zagotovi združena z zavezniški svojim otrokom mir, ki prinese svobodo in demokracijo lastni deželi in celemu svetu.

Reorganizacija armade.

Petrograd, 12. avgusta. (Kor. ur.)
Agentura: Vodja vojnega ministrstva Savinkov je izjavil uredniku »Izvestij«, oficijalnemu glasilu delavskega in vojaškega sveta, da bo njegova prva skrb uvesti v armadi zopet železno disciplino. Disciplinarna zahteva pa, da je v armadi tudi avtoriteta in to bo vlada zagotovila s posebnimi komisariji. Ti bodo odločili v vprašanih urave in avtonomije armade in glede kontrole njenega političnega življenja. Višjemu poveljstvu ostane izključna odločevalna oblast pri bojnih operacijah. Ker je potrebna strožja kontrola pri določevanju smrtnih kazni, bodo morali komisariji tako obdobje potrditi, oziroma zavrniti. Tudi je Savinkov izjavil, da je treba odstraniti splošno neizobražene ali vojaško nesposobne voditelje. Tudi je treba boja proti elementom, ki delajo na razpad armade s agitacijo boljšinskih nazorov.

Demokracija in armada.

Petrograd, 11. avgusta. (Kor. u.)
Agentura: Osrednji izvrševalni odbor delavskih, vojaških in kmečkih svetov je sklenil, sklicati zastopnike vseh socialnodemokratskih strank in delavskih organizacij na veliko konferenco za razpravljanje o vprašanju, kaj naj stori demokracija, da prepreči vojaški polom.

Občinske volitve na Ruskem.

Bazileja, 11. avgusta. Glasom pariških listov poročajo petrograjski časopisi, da so pri ruskih občinskih volitvah v 80 odstotkih vseh občin zmagali republikanci in revolucionarni socialisti. Zmerne stranke, vstevši kadete, so propadle skoro v vseh volilnih okrožjih.

Umori na fronti.

Kodanj, 11. avgusta. »Reč« javlja, da so ruski vojaki na fronti ustanovili tajne odbore, ki more ruske oficirje, ki so vodili zadnje ofenzive.

Proces generala Gurka.

Bazileja, 11. avgusta. V veleizdajniškem procesu generala Gurka je bilo še pet drugih generalov spravljenih v Petropavlovsko trdnjavo.

Angleško delavstvo za Stockholm.

V Londonu se je sešlo 600 pooblaščenecv delavskih organizacij na posvetovanje, če se naj delavstvo po svojih zastopnikih udeleži socialistične konference v Stockholmu. Predsednik zborovanja William Porry je izjavil, da ne zastoduje noben mir, ki ne jamči popolnega osvobojenja od agresivnega militarizma. Revolucija je morda Rusom nekoliko zatemnila velike naloge vojne, a gotovo je, da svoje težko pridobljene svobode ne bodo hoteli zamenjati za sramotno svobodo pod nogami pruskega militarizma. Po govoru min. Hendersona je zborovanje sklenilo, da sprejme povabilo na mednarodno konferenco, a pod pogojem, da bo konferenca le posvetovane in da ne sme nič obsežnega skleniti. Minister je pojasnil, da so Rusi želeli obvezno konferenco, ki se dogovori glede pravih mirovni pogojev, a take konference se Angleži ne morejo udeležiti, le konference kjer bi lahko pojasnili, zakaj podpirajo nadaljevanje vojne in kake cilji imajo. Glede mira se morejo pogajati

samo vlade posameznih držav. Konferenca bo dala priložnost, povedati manjšini nemških socializmov mnogo novih dejstev, ki jih sedaj namenoma prikrivajo nemškemu narodu. Henderson je končal svoj govor: Nasa stvar je jako močna in je stvar vseh zaveznikov, tako da bi, če bi se je oklenili odgovorni poslanci delavskega stanu, znatno pomagala, prepričati nemški narod, da so hudodelstva njihovih voditeljev provzročila vojno in da zabranjujejo zdaj hudodelstva njihovih voditeljev pravičen konec vojne. Po daljši razpravi je bila sprejeta Hendersonova resolucija z 1.846.000 proti 550.000 glasom.

Mirovna spomenica angleške delavske stranke.

London, 10. avgusta. (Kor. ur.) Reuterjevo poročilo: »Daily Telegraph« priobčuje spomenico izvrševalnega odbora delavske stranke, ki ima biti predložena kot podlaga za mirovne predloge angleške delavske stranke na današnji konferenci strankinih zastopnikov. Spomenica potrjuje najprej izjavo, ki je bila sprejeta soglasno na konferenci socialističnih delavskih strank alirancev 14. februarja in ki je zahtevala vzpostavitev Poljske in samoodločevalno pravico vseh podjarmljenih narodov od Alžaško - Lotariške do Balkana. Spomenica pravi: Konferenca pozdravlja rusko formulo »nikakih aneksij in nikakih odškodnin«. Zahteva takojšnjo stvaritev zveze narodov in mednarodno zakonodajstvo. Konferenca protestira proti brezkončnemu nadaljevanju vojne. Najvažnejši pogoji je vzpostavitev in odškodovanje Belgije po Nemčiji. Konferenca zahteva nadalje teritorialno vzpostavitev Srbije in Črne gore. Balkanski problem hoče rešiti s konferenco zastopnikov balkanskih narodov ali potom avtoritativne mednarodne komisije. Zahteva se izročitev Alžaško - Lotariške Franciji. Konferenca izraža gorke simpatije za Italijo irredento in spominja potrebo zagotovitve upravičenih interesov Italije v Jadranskem in Egejskem morju. Konferenca zahteva enakopravnost Židov, Palestina naj postane svobodna židovska država. Armenija, Mezopotamija in Arabija se ne smejo vrniti Turčiji. Upravljati jih ima komisija Zveze narodov. Carigrad mora biti nevtralen pristan. Vse evropske kolonije v Afriki se imajo izročiti zvezi narodov in upravljati po nestranskih komisijah kot jednosta, neodvisna nevtralna država. V sled vojne nastale škode se imajo povrniti iz mednarodnega fonda, h kateremu morajo prispevati vse bojujoče se države v zmyslu njihove odgovornosti za storjeno škodo.

Odločitev še letos!

Curik, 11. avgusta. Rimski »Tribuna« javlja, da je imela konferenca armadnih poveljnikov v Londonu namen, dognati, če kaže poskusiti še v tekočem letu doseči odločitev v vojni.

Kitajska v vojni.

Peking, 10. avgusta. (Kor. ur.) Reuterjev ur. Vojno napoved Nemčiji je danes pričakovati. Najbrž se bo nanašala tudi na Avstro - Ogrsko. Na vsak način bodo zveze z Avstro - Ogrsko pretrgane.

Bosanski Muslimani in sklicanje sabora.

Dunaj, 11. avgusta. V četrtek sta dospela na Dunaj zastopnika muslimanske kurije v bosanskem saboru, dr. Savetbeg Bašagić in Šerif Arnautović. Obiskala sta skupnega finančnega ministra barona Buriana ter mu sporočila pritožbo bosansko - hercegovskih Muslimanov proti protustavni temu stanju v Bosni in Hercegovini. Zahtevala sta, da naj se čim preje skliče bosansko-hercegovski sabor, kar ves narod brez razlike vere in političnega prepričanja iskreno želi. Baron Burian je v svojem odgovoru opozarjal na gotovo priložnost, da se je s to zadevo že začel pečati (!). Upa, da bo mogoče najti sredstva in poti za realiziranje želj vseh veroizpovedanj v Bosni in Hercegovini.

Ako je dunajsko poročilo popolno, potem ga bo vzela vsa naša javnost z odkritim zadoščenjem na znanje. Iz poročila izhaja, da so se muslimanski prvaki povsem pridruživši svojim katoliškim in pravoslavim bratom v želji po skorajšnji vzpostavitvi ustave v Bosni in Hercegovini. V poročilu ne najdemo niti besedice o protestu Muslimanov

proti deklaraciji in tudi ne, da bi se bili muslimanski voditelji izrekli za bodočo avtonomijo Bosne in Hercegovine. Zdi se torej, da se tudi tu intrigira ni posrečila. Z zadoščenjem beležimo izjavo Šerifa ef. Arnautovića, ki je pred odhodom iz Sarajeva dejal uredniku »Hrvatskega Dnevnika«: Danes je zelo nečasovno, ako se versko ime navaja poleg dveh plemenskih: islam ni narodnost, kakor ni narodnost katolicizem ali pravoslavlje. — Ta izjava nam je dokaz, da se muslimanski prvaki ne dajo speljati na led konfesionalne politike. V ostalem smemo po informacijah iz muslimanskih krogov reči, da je danes vsa mlajša muslimanska inteligenca za ujedinitve in da se tudi med starejšo inteligenco vedno bolj utrjuje prepričanje, da bi bila največja hiba, se postaviti v nasprotju z idejami in načrti, katerih vresničenje je neizogibno.

Politične vesti.

— Za deklaracijsko politiko. Kakor smo javili, je imel poslanec dr. Verstovšek dne 5. avgusta v Mozirju shod, na katerem je poročal o stališču Jugoslovanskega kluba. Glede jugoslovanske politike na Dunaju so sprejeli zborovalci sledečo resolucijo: »Slovinci, štajerski domačini in goriški begunci, zbrani na zaupnem sestanku dne 5. avgusta 1917 v Vrbovcu pri Mozirju, izrekajo poslancu dr. Verstovšku za njegovo poročilo toplo zahvalo, odobrujejo ustanovitev in delovanje Jugoslovanskega kluba v državnem zboru in ga pozivajo, naj neomajno vztraja na stališču deklaracije z dne 30. maja 1917, ki vsebuje pravi politični cilj nas Jugoslovancev.

— Ministrski predsednik Seidler in narodne deklaracije. Dragocen prispevek za presojevanje politike sedanjega ministrskega predsednika Seidlerja, je njegova izjava napram nekemu madžarskemu časnikarju, ki jo objavlja »Pester Lloyd« z dne 10. avgusta. Na vprašanje, kako sodi o češki zahtevi, da se morajo s Čehi združiti tudi Slovaki, je odgovoril dr. Seidler: Jaz sem takoj v ustavnem odseku ugovarjal tej zahtevi. Morda na Ogrskem (i. e. Madžari) s tem ugovorom niso zadovoljni, ker ni bil posebno krepak. Toda za stvari, ki se posebej razumejo, se navadno ne porabi preveč besed. Za mene in moje tovariše je samoposebno umljivo, da mora ostati suverenost in integriteta obeh držav ohranjena. To je naravnost bojni klic proti politiki Čehov, Jugoslovancev in Rusinov.

— Nemci proti nedotakljivosti deželnih mej. Naš dunajski korespondent nam piše: Napram vsem našim stremljenjem po združenju našega naroda, postavljajo Nemci kitajski zid svojih kronovinskih mej in svojo teorijo o nerazdelnosti historično-političnih individualitet. Kadar pa gre njim v prid, takrat jim »zvestoba do dežel« pripuščata, da grešijo tudi na ta paladij svoje velike politike. Stari dokaz temu je njihov »Deutschböhmen«, najnovejši pa njihov načrt za razkosanje in »komasacijo« Gorjenje in Dolenje Avstrije. Svet, ali se ne podiraš? Danes 11. avgusta je bila namreč pri ministrskem predsedniku konferenca, ki sta se je udeležila župan gornjeavstrijskega obmejnega mesta Steyr Gschaidler in poslanec prof. Erb, ki se potezata za to, da bi v bodoče med Gornjo in Dolnjo Avstrijo ne bila več mejna reka Aniza (Eims), marveč reka Ybbs. Tu hočejo torej odpraviti celo historično imenovanje: Pod in Nad Anizovo — Pod in Nad Ibsom! In zakaj! Mejno mesto Steyr je vzdignil 20 letih silno narastlo; od 7000 na 36.000 prebivalcev. Sosednja sodna okraja Haag in St. Peter sta v Dolnji Avstriji v političnem okraju St. Pölten, a v gospodarskem oziru gravitujeta proti Steyru; dajala sta tudi vsa leta temu mestu vse možne deželne pridelke. Zdej med vojno pa mora vsak okraj v prvi vrsti skrbeti zase, deželne meje so za živež zaprte in tako sta oba ta okraja od Steyra odvezana. To je že zadosten razlog, da zahtevajo Gornjeavstrijci, naj se oba imenovana sodna okraja izločita iz Dolnje in priklopita Gornji Avstriji. Gornjeavstrijci se opirajo na načelo, da se morajo prilagoditi deželne meje modernemu razvoju. — Nič drugega ne pravimo mi. Toda Nemcem so sicer interesi slavnega Steyra zadosten razlog, da predstavljajo deželne mejnike, interesi jugoslovanskega naroda pa očitno premalenkostni, da bi se radi njih postavili na stališče — moderne razvoja.

— O narodni in mednarodni misli razpravlja glasilo jugoslovanske socialne demokracije »Naprej«. Uvodoma se obrača na adreso nemške socialne demokracije

je s krepkimi in upravičenimi besedami. Opozarjajoč na izjavo nemškega soc. dem. prvaka Pernerstorferja, da doteka staremu internacionalizmu čas in da mora delavstvo spoznati, da ni možna osvoboditev človeštva brez osvoboditve narodov, poudarja »Naprej«, da so nemški socialni demokrati v svojem delu, v svoji politiki vse prejnega narodno strpnosti. Širok je prepad, ki zija med narodnostno teorijo in narodnostno prakso nemškega socializma. Pokazalo se je to zlasti v izjavi nemških socialnih demokratov v Stockholmu. Med nemškim meščanom in nemškim socializmom je v narodnostnih vprašanjih le malenkostna razlika. »Naprej« spominja na one slovenske delavske mase, ki se v socialističnih organizacijah izgubljajo po štajerskih in koroških industrijskih krajih v morju asimilacije ter nadaljuje: »Motijo se oni naši sodrugi, ki so morda mnena, da je to vse eno, da je glavno, če so ohranjeni socializmu in boju proti kapitalizmu. Vsaka asimilacija pomeni duševni propad, pomeni kulturno izgubo. Oni ljudje, ki se narodno pretvoro, ne pomenijo tvorce kulturne sile, marveč so nasprotno kulturno razdiralni elementi, ki sovražijo narod, iz katerega so izšli. Jasno, prejasno govore o tem štajerski in koroški industrijski kraji. Ali že sam strankarski egoizem nam mora narekovati, da ohranimo slovensko, jugoslovansko delavstvo svoji socialistični stranki, da postane močna in silna, da ne bo le životarila, da bo marveč zadobila odločilen vpliv v narodnem življenju. Narodni so resnični, so dejstva. Na teh dejstvih mora sloneti organizacija delavstva, mora sloneti vsa internacionalna. Vsak drug internacionalizem je fantom, je le eldorado za samopašne nacionalistične namene tujece. Ali i tega se mora zavdati slovenski, jugoslovanski delavec. Ne le kapitalist, ki sesa njegovo kri, kapljo za kapljo, da mu končno izsesa vso živlensko silo, ta kapitalist je obenem tujec, ki ne skuša zaslužiti našega človeka le gospodarsko, marveč i duševno. — Ni prezreti dejstva, da so igrali in še igrajo v socializmu veliko vlogo Židje. Židovstvo je dalo pečat delavski internacionalni. Marx in Engels sta bila žida. Marx in Engels sta postavila teorijo, da delavec nima domovine, da je tujeec povsodi. Brezdomovinstvo negira narodnost za delavca. Internacionalizem pomeni v tem zmyslu breznarodnost v teoriji, v praksi pa sankcijo raznarodovanja pripadnikov onih narodov, ki še niso toliko srečni, da bi živeli v lastni narodni državi. Toda vojna je jasno dokazala, da delavstvo ni brezdomovinsko, da ravno tako globoko korenini v narodu in njega duševnem življenju in njega misljenju kot vsak drug, da za delavca narodnost ni fantom, marveč krepko dejstvo, ki leži v globini duše zakopano. Pokazalo pa se je nasprotno, da je bila internacionalna papirnata stavba, ker je bilo njeno bistvo breznarodnost v teoriji, v praksi pa priznavanje vladajočih narodov. — In ta internacionalizem je bil poražen v tej vojni. Vstane nova organizacija delavstva, ki bo temeljila v narodih, ker narodi so one prvine, ki se ustavljajo človeško družbo.« Ponatiskujemo članek, ki je naravnost zgodovinske važnosti za razvoj jugoslovanske socialne demokracije. Z vihrajočimi zastavami se pridružuje jugoslovansko delavstvo kot ravnopraven političen faktor delu in stremljenju za svobodo, samostojno domovino našega naroda.

— Denunciacije mesto argumentov. Tako se glasi staro polemično pravilo nemškega radikalnega časopisja v provinci. Tako čitamo zopet v raznih zakotnih nemških listih in lističih eden izmed tistih cikularnih člankov, ki jih dobivajo nemški »šriftlajtri« vsled pomanjkanja lastnih misli že kar izgotovljene od raznih »centrale«. Članek se bavi z jugoslovanskim programom, ter pravi: »Karakteristično za današnje jugoslovansko politiko v Avstriji je, da se nahaja kar očitno v službi sovrabnikov. Ali in koliko je ta služba plačana, to se bo brezdvomno še dognalo.« Ali naj še kaj pristavimo? kar bi smeli pripomniti, bi ne bila niti desetina tega, kar si vsak čitatelj sam misli, ko čita podobne izbruhe zavratnega sovražstva.

— Madžari in Jugoslovanci. Glasilo grofa Andrássyja »Magyar Hirlap« piše: Gospodje Korošec in tovariši, voditelji avstrijskih Slovkov (!), so bili nedavno v zlati Pragi razžaljeni — po madžarsko povedano: vrgli so jih ven. Tega si nismo mi izmislili, sami so se pritoževali. Zgodilo se je, da so nekateri izmed njih potovali v Prago, da skuhajo zvezo avstrijskih severnih in južnih Slovkov, toda nek nesnaten agrarni

časopisje pozdravil bratske sosedne na tak način, da so obruli hrbet mestu svetega Janeza Nepomuka in ga zapustili, kot svojočasno sveti Pavel Romune. Hoče samo ugotoviti, da je metanje skozi vrata najboljša politična pedagogika in česar niso mogli Čehi slovenskim gospodom v glavo vbiti, to so jim pojasnili recimo na zadnjem delu telesa. Sicer bi bilo nerazumljivo, da so isti gospodje Korošec in tovariši, ki so bili večeraj iz Prage vrženi, ker niso bili dovolj slovenski, in ki so bili od gotovih strani označeni kot vladni agenti, od druge kot ministrski kandidati, večeraj objavili slovesen sklep. — List citira nato zadnji komuniké Jugoslovanskega kluba ter nadaljuje: »Tako postajajo iz Savlov Pavli in po spreobrnitvi gospoda Korošca ni težko uginiti, da je nastopila gotova politična harmonija v slovenski politiki od Prage do Zagreba. O jugoslovanski politiki velja le to: Vsakega smatramo za sovražnika, ki bi nastopil kjerkoli in pod kakršnimkoli naslovom, smotrom in pomočjo proti našim (madžarskim) vojnim in mirovnim ciljem. Tu ni nobene izjeme. Kdor bi hotel — in naj si bo samo v mislih — načeti nerazdeljenost Ogrske, teoretično ali praktično, iz lastnega nagiba ali po višjem naročilu ali miru na ljubo, bo našel na Ogrskem in pri Madžarih smrtnega in na vse pripravljene sovražnika.«

— Položaj na Ogrskem. Nova ogrska vlada grofa Esterhazyja, ki je nastopila v znamenju »demokratizacije« ter naznanila uvedbo nove volilne pravice na široki podlagi, se nahaja v velikih težokah. Med strankami, ki imajo svoje zaupnike v kabinetu, so se pojavile globoko segajoče nasprotstva glede volilne reforme. Zato se bo sedanja koalicija, ki je po svoji večini ravnatoka reakcionarna, kakor slavna Tiszina munkacspart, najbrž razbila. Esterhazy se že pogaja z grofom Tiszom za »kompromis« na razvalinah demokracije volilne reforme in iz Budimpešte javljajo, da se bo kupčija najbrž posrečila. Esterhazy odstopi, nov kabinet sestavijo stranke, ki so le za »zmerno« volilno reformo, torej predvsem Andrássyjeva, Apponyjeva, klerikalna in Tiszina. Na čelo takega kabineta bi stopil grof Zichy.

— Romunska učiteljska na Ogrskem. Romunska pravoslavna cerkev na Ogrskem vzdržuje na svoje stroške štiri učiteljske na Ogrskem. Neusmiljeni preganjalec nemadžarskih šol na Ogrskem naučni minister grof Apponyi, je sedaj odredil, da se ta učiteljska ne smejo več otvoriti.

— O jugoslovanski konvenciji, sklenjeni med Srbijo (Pašić) in Jugoslovanskim odborom (Trumbićem; ki je bila podpisana dne 20. julija 1917 na Krfu, objavlja »Kölnische Zeitung« po obširnem poročilu »Tijmesa« še naslednje podrobnosti: Jugoslovanski državni program, pod katerim sta podpisana Pašić in Trumbić, sestaja iz 12 odstavkov. Prvi določa, da se naj ustanovi iz srbskih, slovenskih in hrvatskih dežel neodvisna država z demokratično - parlamentarno ustavo pod nastitjo Karagiorgjevičev. Armada, zastava, krona naj bodo skupne, cirilica in latinica ravnopravni, za vsa veroizpovedanja naj vlada popolna svoboda. Med ostalimi določbami se nahaja tudi, da naj pripade jugoslovanski državi le tisto ozemlje, kjer kompaktno prebivajo Srbi, Slovenci ali Hrvati in da naj bo Jadransko morje za vse narode popolnoma svobodno. — Kakor javljajo iz Lugana, je opaziti v italijanskem časopisju velik preobrat. Listi se toplo ogreva za sporazum med Italijo in Srbijo. Zdi se, da se Italija ne zanaša preveč na Anglijo in da Sonnino in Pašić v Londonu nista dobila popolnoma zadovoljivih garancij glede razkosanja monarhije. Anglija da danes ni več sovražnik Avstrije in odkar je zmaga ruska revolucionarna misel, nima Anglija nobenega pravega poverja, razkosavati monarhijo. »Guerre Mondiale« naravnost pravi: Iz strahu pred Anglijo se morata Italija in Srbija popolnoma sporazumeti in pobratiti. — »Lokalanzeiger« javlja iz Lugana: Glasom poročila »Corriere della sera« iz Londona, pojde Pašić v kratkem v London, da doseže s posredovanjem Angleške srbsko - italijanskega sporazumljenega glede adrijanskega vprašanja.

— Sovražne agitacijske brošure se v zadnjem času razširjajo zlasti na južnem Nemškem ter hujskajo ljudstvo proti vojni in proti Prusom. Kako prihajajo te brošure v deželo, še ni povsem dognano, najbrž jih spravljajo sovražniki v aeroplanih in zrakovlovih čez mejo. Monakovski vojaško zapovedništvo pozivlja občinstvo, da naj podobne letake in brošure zbira ter oddaja policiji.

— Wilson o ciljih vojne. Ameriški predsednik Wilson je povodom francoskega narodnega praznika poslal predsedniku Poincaréju brzojavni pozdrav, v katerem pravi: Naša

zveza priča, da sta francoski in ameriški narod trdno odločena, izvojevati zmago za vzvišeno pravico narodov proti zatiranju. Nauk bastilja ni pri svobodnih narodih izgubil še prav nič na ugledu. Morda se bližajo dan, ko se bo dvigala na razvalinah nračne trdnjave nebrzdane sile in brezvestne avtokracije plemenitejša stavba, zgrajena kakor Vaša velika republika na večnem temelju miru in pravice, da prinese veselje osvobojenemu svetu.

— Angleški kralj napoveduje brezobzirno nadaljevanje vojne. Angleški kralj Jurij je poslal ob tretji obletnici vojne zaveznikim vladarjem pozdravne brzojavke, v katerih poudarja, da je angleška svetovna država po treh letih velikega boja neomajno odločena, nadaljevati boj, dokler ne doseže uspeh in ne bodo doseženi skupni cilji. Angleški kralj se trdno nadeja, da bodo zavezniške armade zmagale in zasigurale človeštvu možnost mirnega razvoja.

Vesti iz primorskih dežel.

— Beguncem, ki se hočejo preseliti. Dunaj, 12. avgusta. Na Dunaj prihajajo iz begunskih taborov deputacije in dopisi dan za dnem skoro vedno v enaki zadevi. Vsled mnogokratnega posredovanja z begunskim oddelkom v notranjem ministrstvu, so izdane inštrukcije, ki se jih bodo morali voditelji taborov držati. Beguncem pa naj veljajo ta - le pojasnila: 1. Kdor hoče iz begunskih taborov iti iskat drugam kamorkoli stanovanje ali delo, mora dobiti pri glavarstvu — potni list (kar velja posebno za vojno ozemlje, širše ali ožje). Vodstvo taborišča mora beguncem dati svoje privoljenje, da za potni list ni nikakega zadržka in dotično glavarstvo mora izdati potni list brez prigovorov. — (Tako sem moral tudi danes posredovati za nekega begunca v Brucku, ki ima par tisoč kron v žepu, hoče iti iskat na svoje stroške delo — a ne more dobiti potnega lista, ker ga tamonje vrlo vodstvo noče izpustiti iz svoje ljubeznive oskrbe). 2. Vsakdo mora naznaniti, ko je že dobil stanovanje ali delo, občino in okrajno glavarstvo, kamor se hoče preseliti. Vodstvo taborišča se mora nato uradno prepričati, ali okrajno glavarstvo — vsled aprovizacijskih težav — dovoli preselitev v označeno občino. — Kdor že sam preskrbi tozadevno izjavo občinskega predstojništva, da je tam poskrbljeno za stanovanje in delo, in izjavo okrajnega glavarstva, da proti preselitvi v označeno občino ni nikakega zadržka, — potem odpade uradno poizvedovanje vodstva taborišča. — Vodstvo je dolžno, iti beguncem z vso ljubeznijo in skrbnostjo na roke. 3. Begunci, ki se preselje, kakor je povedano gori pod točko 2., imajo pravico do proste vožnje po železnici. V ta namen jim mora dati begunsko vodstvo — nakaznico, s katero pri železniki blagajni dobe v ozni listek brezplačno. Tako sem danes dognal na edino merodajnem mestu. Ako kjerkoli delajo vodstva sitnosti in težave, naj naznani vsakdo kratko in jasno vsak slučaj na doljni naslov. Pritožba naj obsega: Dan prigodka, svoje točno ime in številko barake ali hiše, — prigodek jasno in kratko, ime uradnika, ki je kaj zakrivil. — Take dopise naj pošlje na: Zastopstvo »Slovenski Narod«, Dunaj I. (Wien I.), Parlament.

— K zračnim napadom na Pulj. Ker mi je poleg drugega tudi do tega, da one, kateri imajo v Pulju svoje — bodisi »premične«, bodisi »nepremične« — po resnici (to poudarjam in podpisujem, informiram, mi dovolite, gospod urednik še dve besedi. Občinstvo se je neverjetno hitro pomirilo. Ko nas je zdaj ob 2. popolno napovedani dvojni strel s kastela zbudil — jaz sem od 11. dalje, seveda na svoji postelji, krasno spal, dasi sem stvar glede ozir, gledaje na mesec moral za gotovo pričakovati — sem vstal, se opravi ter odšel v zatočišče, katerih je zdaj, z velikimi rdečimi pikami označenih, po vsem mestu dovolj. Tam so bili ljudje razumne ženske, ki je bila precej razburjena, dovolj mirni in so pomenkujče se čakali, da se začne. In se je začelo in se vršilo in dovršilo natanko po programu obeh noči prejšnjega tedna. Dol k nam pa je vse prihajalo tako zamolklo, da šumenja bomb še čuli nismo. Le topove na kastelu se je popolnoma razločevalo. Posebno eden je imel čudno rezek glas in mlad človek jo je pogodil, ko ga je začel oponašati s pasjim lajanjem. Odtlej je sledil dovtip na dovtip in smeh na smeh. Tak je pač človek in dvakrat tak južnjak. Ob štirih smo prilezli iz lukenj. Nobenih znakov požarov, samo iz nižin se je dvigala zamazana megla. In ker je bila tako krasna noč, smo sedli še za hip pred hišo in popuščili cigareto. Potem pa nazaj v posteljo, ne da bi bili izvedeli, kaj so napra-

vili. Zakaj vsak, ki si ga vprašal, je bil tudi sam pod zemljo. No iz okna svoje sobe sem videl, da mesto stoji, kakor je stalo... Ce pride kaj čez dan, se pa že celo ne bojimo več. To so itak le „ogleduhi“. In to naj mi bo še dovoljeno opomniti, zdaj smo se le prepricali, da mesto samo ni „napadalni objekt“. — Dr. I. Š.

Zastopniki Dalmacije in Istre pred hrvatskim banom. Poslanca dr. Mažuranič in Akacič sta predstavila kneza Borellija in poslanca Spinčiča banu Mihaloviču. Ban je rekel, da se kaže možnost, da se bosta Dalmacija in Istra oskrbovali iz Hrvaške. Gre za to, da se vojaštvo ne oskrbuje iz Hrvaške nego da se vse zaloge oddajo Istri in Dalmaciji, za vojaštvo pa naj se dobi enaka zaloge v drugem področju. Oba odposlanca sta se srčno zahvalila banu za pomoč.

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Računski podčastnik 5. strelskega polka Franc Kováč iz Postojne, odklikovan že s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda, je zdaj prejel srebrni zaslužni križec s krono.

— **Odlikovan** je bil z odklikovanjem za motorna vozila, Valentin Fortič, revident mestne užitnine, sedaj šofer pri 10. armadnem poveljstvu.

— **Imenovanje.** Za sekcijskega svetnika je imenovan ministrski tajnik v justičnem ministrstvu dr. Milan Škerlj.

— **Odpust črnovojniških letnikov 1865. in 1866.** Iz uradnega razglasa: Cesarski ukaz z dne 21. maja 1917 glede odpusta črnovojniških letnikov 1865. in 1866. se razširja z ukazom dne 7. avgusta tako, da tudi člani črnovojniškoobveznih korporacij, torej zlasti strelci in pripadniki na vojno dobo ustanovljenih prostovoljnih formacij, potem oni, ki so za čas vojne po § 19 6 obr. zak. prostovoljno vstopili v skupno armado ali deželno brambo iz letnikov 1866. in 1865. in starejši letniki — ako sami ne prosijo za nadaljnje službovanje — se imajo odpustiti najdalje do dne 15. septembra 1917.

— **Vpoklic oprostencev.** Z Dunaja nam sporočajo: S 1. oktobrom bo večina oprostencev do 36. leta, med njimi tudi uradniki, sodniki itd., vpoklicani v vojaško službo. (Ali je ta vest točka ali ne, nismo mogli doznati. Op. ur.)

— **Drugo gostovanje poljskih igralcev** — danes zvečer v deželnem gledališču. Danes zvečer igrajo poljski igralci komedijo tridejanko „Maz z grzecznošči“ (soprog iz vlijudnosti), katero sta spisala Abrahamowicz in pa Ruskowski. Igra je polna zdravega, svežega humorja in je stalno na repertoarja vseh slovanskih gledališč. Vsebinska igra je taka že sama po sebi, da jo bodo razumeli tudi vsi oni, ki sicer niso večji poljskega jezika. Simpatični in vlijudni mladi Hilarij Kromkiewicz pride na priporočilo kapitana brata domače gospe v družino, kjer ga sprejmejo z vso ljubeznivostjo in prisrčnostjo, misleč, da ljubi domačo hčerko Vando. Kapitan, tip pravega vojaka, ukaže mlademu tihemu Hilariju naravnost po vojaško, da razodene svojo ljubezen Vandii. To napravi Hilarij tako nerodno, da pride v precej mučno in komično situacijo, iz katere ga reši njegov pokrovitelj in prijatelj. Pod njegovim vodstvom spremeni Hilarij svojo taktiko, ki ga privede do uspeha, pa tudi do raznih velekomičnih situacij, ki tvorijo naravnost jedro igre. Vendar se vsi zapletljivi zadovoljno in srečno rešijo. Kako in s kakim uspehom — to naj ostane še tajnost do današnjega večera, ko bo imel gledalec priliko videti vse živo pred seboj. Osebe, značaji dihaajo življenje in so naravnost izklesani. Opozarjamo prijatelje umetnosti, naj ne zamudijo pogojsnega večera poljske dramatične umetnosti. Prodaja vstopnic se vrši danes od 4. popoldne do 9. zvečer. Začetek predstave točno ob 9. zvečer.

— **Gostovanje poljskih gledaliških umetnikov.** Snoch so predstavljali zabavno, prijetno razpleteno veseloiqro „Gruberyby“, ki je pokazala, kako izborni so gostujoči poljski igralci iz Krakova. Občinstvo je z zanimanjem sledilo predstavi in bilo prav zadovoljno. Gledališče ni bilo dobro obiskano, toda tako prvovrstni igralci, kakor so naši poljski gostje, zaslužijo polno gledališče. Danes predstavljajo veseloiqro „Moz z grzecznošči“ (soprog iz vlijudnosti). Najevamo se, da bo obisk večji nego včeraj.

— **Velika slavnostna predstava v deželnem gledališču,** se vrši povodom rojstnega dne cesarja Karla v petek 17. t. m. ob 9. uri zvečer v deželnem gledališču. Nastopijo: profesor konservatorija v Pragi g. Jos. Prohazka, altistinja gđc. Cirila Medved iz Gorice, operna in koncertna pevka, ki je pravkar z odliko absolvirala c. kr. akademijo za glasbo na Dunaju pri znanem profesorju Borstenu ter člani kralji hrvaškega

gledališča iz Zagreba, ki igrajo Maria-vauxovo tridejansko komedijo „Igra ljubezni in slučajev“, prevela Ivan conte Vojnovič in dr. Milan Bogdanovič.

— **Tihotapci na delu.** Na tozadevno notico pod naslovom „Schwäzzer an der Arbeit“ poslal je gospod podpolkovnik Oskar Theiss popravek tudi graškemu „Arbeiterwille“. Značilno je, da naziva gospod podpolkovnik v svojem popravku vse udeležence le po njih poklicu, na primer „Pfarrer Anton Oblak, Pfarter Thomas Rožnik“, le ritmijstra Kerlina, aranzjerja avtomobilskih voženj in kupčij, imenuje dosledno „Herr Rittmeister Stephan Kerlin“, tako da je namen prozoren. Ali je to zahvala za uslugo gospodov župnikov?

— **Mrtvega so našli.** V Praprečah 70 let starega begunca Antona Pierina iz Krmina. Tam je služil za hlapca. Starček zadnje čase ni bil več prav normalen.

— **Samomor.** Pri Ribnem so našli mrtvega nekega poddesetnika. Iz pisma, katero se je našlo pri njem, sledi, da se je sam ustrelil.

— **Električni tok** je usmrtil 13letnega Roberta Brinskele na Bledu, ko je hotel vzeti papirnatega zmaja z žice električne napeljava.

— **Umrla** je v Gorenji vasi nad Škofjo Loko gospodična Dora Klobovs, c. kr. poštarica v starosti 50 let. Cenjeni rodbini naše sožalje!

— **Izubljen** je bil v četrtek večer na dolenskem kolodvoru deški suknič. Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi na Starem trgu št. 6 v prvem nadstropju.

— **Ubožna deklica** je izgubila ročno torbico s 33 kronami in zastavni listek. Ubožna rodbina prosi poštenega najditelja, naj odda torbico v našem upravništvu.

Aprovizacija.

— **Razdelitev sira na rumene izkaznice C.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo razdeljevala v torek, dne 14. avgusta 1917 popoldne iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa na rumene izkaznice, znanomovane s črko C, sir po 4 krome za hleb. Določa se naslednji red: od pol 2. do 2. ure št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. št. 1401 do 1600, od pol 6. do 6. št. 1601 do 1800, od 6. do pol 7. št. 1801 do konca. Rodbine do 3 oseb dobe 1/4 hleba, s 4 in 5 osebami 1/2 hleba, s 6 in 7 osebami 3/4 hleba, z več kot 7 osebami 1 hleb.

— **Petrolei.** Stranke, ki bi rade imele pozneje petroleje v svrhu kuhanja in kurjave, se opozarjajo, da se jim vsled razpisa c. kr. trgovskega ministristva z dne 10. julija t. l. št. 18.832/IV. ne bode moglo dodeliti, ker ga tudi nadalje ne bode več na razpolago, kakor kar se ga v svrhu razsvetljave in tehnične namene absolutno nujno rabi. Stranke si tedaj naj ne nabavijo aparatov za kuho in kurjavo ter s tem ne napravljajo nepotrebnih stroškov.

— **Prošnje za dodelitev sladkorja za vkuhanje sadja** se ne bodo več sprejemale, ker je rok za vlaganje že davno potekel ter je tudi proračun že sestavljen in kontingent izčrpan.

Razne stvari.

— **Poštni podravnatelj, ki krade.** Poštne podravnatelja na anhaltskem kolodvoru v Berlinu so zaprli, ker je na sumu, da je kradel vojnopoštne pošiljatve. Mož je šele 50 let star.

— **Princ prostak.** Tretji sin angleškega kralja, 17letni princ Henry je odšel te dni kot prostak v taborišča za vojaško vežbanje, kjer se bo z drugimi oficirskimi aspiranti vežbal za vojaško službo.

— **Obsojen agitator.** Znamenitega nemškega starinoslovca Henrika Schliemann, je bil od vojaškega sodišča v Atenah obsojen na osem let ječe, ker je v Larisi ščuval narod proti novi grški vladi.

— **Obnovitev Francije.** „Neue York Herald“ javlja iz Washingtona Končno je prišel na dan ameriški program za obnovitev Francije, ki je po vojni silno hudo prizadeta. Zdržene države bodo posodile 937,500.000 frankov za regulacijo rek, zgradbo kanalov, zgradbo pristanov in pristaniških skladišč ter vojaških železnic.

— **Mladoten pustolovec.** Dunajska policija je te dni aretovala 17letnega komptoarista Egona Kamlinga. Fant je bil v par dnevih prisleparil 21.000 K. S tem denarjem si je kupil lepe obleke in nadevši si naslov grofa začel tako blazno zapravljati, da je vzbudil pozornost in seveda stem prišel policiji v roko.

— **Demonstracija v Genevi.** Švicarsko mesto Genava ima prebivalstvo

francoske narodnosti, naseljenih je pa v tem prelepem kraju tudi precej Nemcev. Ti so priredi kinematografsko predstavo v poveljanje nemške armade. Velika množica je proti temu demonstrirala in metala kamne na Nemce, ki so odhajali od predstave. Policija je napravila red.

— **Mine igrajo** v sedanji vojni veliko vlogo. Nova iznajdba pa niso. Že Turki so pri obleganju Dunaja leta 1529. podkopavali zidove in jih razstreljevali. Znali so to prav spretno delati in poskrbeli so tako, da je razstreljeno zidovje vedno padlo na notranjo stran. Ko so na Dunaju zapazili ta podzemski način bojevanja, so šli tudi sami pod zemljo in kopalji proti mine.

— **Kruh prihodnosti.** Nemški profesor dr. Stocklasi v Pragi je izdal knjigo, v kateri dokazuje, da je življenje fine bele moke škodljivo, ker se tej moki vzete biogenične sestavine, in priporoča kot hrano, ki koristi zdravju in tudi pameti neki „finalni kruh“, spečen iz otrobov, soli ali apna. Prepričani smo, da je na milijone in milijone ljudi, ki bi radi vzeli nase vse bolezni, nastale iz živjanja fine bele moke.

— **Zaljubljena baronica.** Sodišče v Heilbronu na Nemškem je obsodilo 25 let staro neporočeno baronico Geisberg-Elifenberg na pet mesecev ječe, ker je imela razmerje z nekim francoskim vjetnikom. Ta Francoz, ki je po poklicu natak, a po manerah velik aristokrat, je delal na posestvu baronice očeta. Baronica je pri razpravi trdila, da je bila zapeljana, češ, da je je hotela vedno žalostnega Francoza samo tolažiti, a sodišče je bilo drugega prepričanja in je prisodilo baronici tudi kazen.

— **Avstrija in Kitajska.** Vojna napoved Kitajske je pač Nemčijo velikega gospodarskega pomena, ne pa za Avstro-Ogrsko. L. 1912. je Avstrija izpeljala na Kitajsko samo za 2-2 milijona blaga, dobila pa iz Kitajske za 18 milijona. Izvažala je Avstrija na Kitajsko tekstilne izdelke, emajlblaga, svetilke, papir, stroje, šivanke in konfekcijsko blago, dobivala pa loj, odpadke svil, čaj, volno in kože. Zadnja leta pred vojno so zlasti avstrijske vojne industrije iskale zveze s Kitajsko in so škodove tovarne in druge tovarne dobile za mnogo milijonov naročil. Financiranje teh naročil so prevzeli Kreditanstalt, Bodenkreditanstalt in nižjeavstrijska eskomptna banka, a so izdane papirje prodale v London, tako da je avstrijski kapital na Kitajskem le malo interesiran.

— **General Rennenkampf.** Eden ljubljencev nekdanjega carskega dvora ruskega je bil general Rennenkampf. Postavljen je bil začetkom vojne na čelo velike armade, a jo je popolnoma zavozil, ne po Hindenburgovi modrosti, nego, to se je zdaj izkazalo, po lastni popolni nesposobnosti. Dvorna kultura! Ruska provizorična vlada ni hotela pustiti, da bi Rennenkampfovo vodstvo armade ostalo prikrito. Car je bil svoj čas ukazal, da se preiskava proti Rennenkampfu ustavi, a provizorična vlada jo je obnovila. Na dan so prišle čudne stvari. Različni štabni generali so kot priče izpovedali, da je Rennenkampf popolnoma nesposoben in nezmožen, si sploh le napraviti jasno podobo o kakem vojaškem položaju, kaj šele spoznati prave odredbe. V

armadi je pod Rennenkampfom vlada popoln kav. Ko je izvedel Rennenkampf, da se iz gozda Romington bliža nemška infanterija, je kar vse popustil in bežal daleč v Vilkoviške. Soglasna sodba zaslišanih prič je bila, da je Rennenkampf v vsakem kritičnem trenutku izgubil glavo in da je bil popolnoma nezmožen za vodstvo večje armade. Preiskava je pa tudi do gnala, da je Rennenkampf kot generalni guverner v Sibiriji storil nebroj zlorab uradne oblasti in drugih kaznivih dejanj in da se je 1. 1914. polastil kavic različnih vojnih liferantov. Ta Rennenkampf je pač izgled tistih ruskih Nemcev, ki so bili stebri samoderštva in dobivali za svoje delo sijajne nagrade in visoke službe.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

STANOVANJE
v L. nadstropja, 2 sobi, kuhinja in pralniko, se zamenja.
Protiponudbe na upravni »Slov. Nar.« pod »Sredi mesta 2397«.

Zaradi nakupa obrtnih delavnic prodam 2650 vilo z vrtom v Ljubljani, Cesta na Rožnik, vila 41.

Bila sem iznenadena s prijetnim občutkom osvežitve polti po popolnoma kratki vporabi Vašega crema

VUNOME

ki učinkuje brzo, ne masti, če tudi zabrani sušenje kože.

Sožena Buresova,
članica opere mest. gledališča na Kralj. Vinogradih.

Izdeluje: **Laboratorij Hera, Praga-Vrbovice, Hutek, ul. 35, tel. 6443.**
Veliki lonček 3 K, srednji K 150, za poskusno 60 vin. — Pošilja se po pošti proti vpslatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani: **Lekarna U. pl. Trnkoczy, 2084-X.**

ČEBULA — ČESEN

Makovske-ogrške pokrajine veloprims kakovosti, dobro dozorel, trpežen za zimsko meseco oddaja in razpošlja v vsaki množini od 100 kg dalje (provoza prosto tudi izven Kranjske dežele) na trgovce, zavode in banice, takoj ter v teku meseca avgusta po v primeru poslavno ogrsko vlado maksimalnih cen, prosto Ljubljana, solidno kalkulira v vrečah po 50 kg franco vroče, voletrgovina

Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič, Ljubljana. 2597

Premog došel!

Sedaj se zopet sprejema perilo v snaženje v pralnici **KARLA HAMANNA.**

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Bez posebnega obvestila.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša srčnoljubljena sestra oziroma svakinja in teta, gospodična

Dora Klobovs

c. kr. poštarica v Gorenjivasi

v soboto dne 11. t. m. ob 7. uri zjutraj, v 50. letu svoje dobe, previdena s tolažili sv. vere, po kratkem trpljenju preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se bode v ponedeljek dne 13. avgusta 1917 ob 12. uri opoldne v hiši žalosti v Gorenjivasi blagoslovilo, nato prepeljalo v nje rojstno hišo v Škofjiloki št. 122 od koder se vrši pogreb ob 3. uri popoldne na mestno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

GORENJAVAS-ŠKOFJALOKA, dne 11. avgusta 1917.

Žalujoči ostali.

50 K nagrade

dobi, kdor mi preskrbi kolikor mogoče kmalu stanovanje v Siski, obstoječe iz 2-3 sob. Obvestila pod »M. S. 2686« na upravni. »Slov. Naroda«.

Pomožna uradnica

so sprejme za dobo vojne. Zahteva se znanje nemškega in slovenskega jezika. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe s priloženo sliki pršičeval pod »Nastop tiskoj 2655« na upravni. »Slov. Naroda«.

Gospodinja

vešča hišnega, kuhinjskega in poljskega gospodarstva, brez otrok, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v bližini Celja. Ponudbe pod »gospodinja 2647« na upravni. »Slov. Naroda«.

Iščo se za fabro ali pozneje prostor za umetn.-obrtno delavnico.

Vpoštev pridejo: podstrešje, remiza, šupa, hlev etc. Pogoji: obljudena lega v središču mesta. — Ponudbe pod »Kunstwerkstatt 2655« na upravni. »Sl. N.«

Prodajam in dam v najem

dva vagona šole za kurjavo ali za stelo, tri fotografske aparate, prav dobre in poceni, velikosti 13-18, 9-12 in 6-9 ter edem veliko skladišče za do 150 vagonov krompirja ali jabolčk, ki se da z malimi stroški predelati in je pripravno tudi za vilo, eventualno je tudi prodam. Več pri lastniku Antonu Maverju, posestniku, hotel Vega, Ljubljana 7 (Šiška), Golovška cesta št. 26. Pismeno se odgovori samo, če se priloži znakma za 30 vin. ali pa dvojna dopisnica.

Naznanilo.

Usojam si tem potom naznaniti, da nadaljujem **slikarsko obrt.**

Najnovější vzorci na razpolago. Delo kakor cene solidne. Pismene ponudbe za mesto in deželo. Priporočam se za dela najtopleje.

LJUBLJANA, 12. avgusta 1917.
S odličnim spoštovanjem
Adolf Perko, Ljubljana, Stari trg 9.